

[Gregersen.]

Tale ved Rigsdagens Aabning udskudt til senere, men det vil dog sikkert være rigtigst, at den specielle Lovgivning, som Krigssituationen vil medføre, behandles i Dagens Lys, saa Vælgerne vedblivende kan følge og bedømme det politiske Arbejde. I en Samlingsregering, bestaaende af de fire store Partier, vilde Lovforslagene, hvis det da var en virkelig Samlingsregering og ikke blot en Regering, der havde Skindet deraf, jo være tilfraadt paa Forhaand af de fire Partier, inden de overhovedet blev forelagt i Tingene, og Vælgerne vilde være ganske ude af Stand til at bedømme, hvad der var sket, eller maaske rettere, hvordan det var sket. Jeg tror, at selv om alle er enige om at vise god Vilje til at hjælpes ad med at naa de bedst mulige Resultater, vilde det være naivt at tro, at der ikke f. Eks., naar de store Regninger, som Nødlovgivningen vil komme til at koste, skal betales, vil blive delte Meninger om, hvordan de skal betales, og hvem der skal betale dem. Og mon det saa alligevel ikke er bedre, at Offentligheden følger med i, hvad der sker her?

Vi har for vort Vedkommende paapeget det Misgreb, man under forrige Krig begik ved, at man i Stedet for at dække ind, da Pengene flød rigeligt, gjorde Laan. Laan, der spises op og forbruges med det samme, betyder, at de Renter, Befolkningen i de følgende Aartier, for ikke at sige Aarhundreder, maa betale af disse Laan, gaar Tomgang og intet Vederlag bringer hjem med sig igen. Hvis Udtrykket „Rentelaveri“ har nogen Berettigelse, saa er det i dets Anvendelse paa offentlige Laan af denne Karakter. En saadan Politik, der giver arbejdsfrie Indkomster paa den ene Side og Trældom uden Løn paa den anden Side, vil vi vedblivende være afgjorte Modstandere af, og jeg haaber, at Regeringen vil vende det døve Øre til Røsterne om at gaa denne Vej, der kan være saa fristende, fordi den altid i Øjeblikket er den nemmeste. Hertil kommer, at Laan af denne Karakter giver et Indtryk af Velstand og derfor medfører et Forbrug, der i Virkeligheden ikke er Raad til, giver en Rus, der afgjort giver Tømmermænd Dagen derpaa.

Vi er fuldkommen paa det rene med, at naar Danmark rives ud af det store internationale Produktions- og Handelsfællesskab og staar som en enligt lille løsrevet Del, kan vi ikke, nu lige saa lidt som tidligere under Verdenskrigen, undgaa de Indgreb og Reguleringer, som denne Afsondring nødvendiggør. Krigen har umuliggjort den frie og ukontrollerede Omsætning, ikke alene

med Udlandet, men ogsaa inden for Landets Grænser. Ogsaa vi, der hidtil har bekæmpet den Isolering fra Verdensomsætningen og Indskrænkningen i den frie Produktion og frie Handel, som Regeringsflertallet gennem Valutacentralen gennemtvang under mere normale Forhold — ogsaa vi maa bøje os under den haarde Nødvendighed, der nu virkelig er os paaført udefra. Intet fornuftigt Menneske i Danmark vil f. Eks. paa-staa, at Brødkornsspørgsmaalet ikke i Dag er et offentligt Anliggende; ingen vil paa-staa, at det ikke under disse Forhold er nødvendigt, at Statsmagten griber ind. Vi vil naturligvis stadig fastholde vort Krav om Afskaffelse af den uretfærdige og skadelige Toldbeskyttelse, der beriger de faa paa de manges Bekostning, ligesom af Skatter, der hemmer Produktionen og fordyrer livsvigtige Forbrugsartikler for Befolkningen.

Vi har ønsket at sige dette, samtidig med at vi siger, at vi, hvor vi finder det begrundet, vil medvirke til, at Nød og Skade for dem, der maatte blive truet, reduceres mest muligt og holdes inden for saa snævre Grænser, som det er muligt at trække. Det er i øvrigt let nok at overvaage, at Varerne fordeles paa en nogenlunde rimelig Maade, saa længe der er nok af dem. Ulige værre bliver det at være Fordeler, naar det begynder at knibe med Varerne. Derfor maa Bestræbelserne gaa ud paa, at skadelige Hindringer for Produktionen fjernes, og at ikke nye rejses. Hvor vigtigt det end er, at ingen faar Lov til at lukrere ved andres Nød, og at der her gaas frem med haard Haand, lige saa vigtigt er det ikke at falde i den modsatte Grøft, ved at f. Eks. eventuelle Maksimalpriser strammes paa en saadan Maade, at Produktionen kommer til at lide derunder, og at man medvirker til at fremkalde øget Vareknaphed.

De Finanslovdebatter, jeg har overværet, har paa eet Omraade alle haft samme Karakter. Der er fra mange Sider krævet Sparsommelighed i den offentlige Husholdning, men der har unægteligt — og fra samme Hold — været krævet nye Bevillinger til snart det ene og snart det andet Formaal. Ministrene har derfor i deres Svartaler særdeles let og særdeles ofte haft Lejlighed til at paavise denne Inkonsekvens og til at gøre opmærksom paa, at man ikke kunde kræve begge Dele paa een Gang: Man kunde ikke baade blæse og have Munden fuld af Mel; hvis der var Alvor i Kravet om, at de offentlige Udgifter skulde bringes ned, kunde man ikke samtidig møde med Krav om nye Udgifter. Det har Ministrene unægtelig